

Dictamen en relació amb la consulta plantejada per un Ajuntament sobre una sol·licitud de dades formulada per una entitat de gestió de drets d'autor

Es presenta davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit de l'alcalde-president accidental de l'Ajuntament, en què es demana informe a l'Autoritat, arrel d'una sol·licitud d'informació que ha formulat a l'Ajuntament una entitat de gestió de drets d'autor (en endavant, l'Entitat).

En concret, l'Entitat sol·licita conèixer la identitat del titular d'un local i, atès que es tracta d'una persona física, l'Ajuntament té dubtes relatius a quines dades es poden facilitar en el cas concret, tenint en compte el que disposa la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (en endavant, LOPD).

Analitzada la consulta, que s'acompanya de l'escrit adreçat a l'Ajuntament per l'Entitat, tenint en compte la normativa vigent aplicable, i vist l'informe de l'Assessoria Jurídica, es dictamina el següent:

I

(...)

II

En el seu escrit, el mandatari-representant de zona de l'Entitat exposa que aquesta entitat té atribuïda legalment la gestió dels drets d'autor derivats de la utilització en establiments públics d'obres musicals, audiovisuals i teatrals, mitjançant actuacions en directe o en l'ús d'aparells d'execució musical, receptors de televisió i vídeo i similars, segons estableixen els articles 147 i 150 del Reial decret legislatiu 1/1996, de 12 d'abril, pel que s'aprova el Text refós de la Llei de propietat intel·lectual (en endavant, LPI).

Efectivament, l'article 147 de la LPI disposa que:

*“Las entidades legalmente constituidas que tengan establecimiento en territorio español y pretendan dedicarse, en nombre propio o ajeno, a la **gestión de derechos de explotación u otros de carácter patrimonial**, por cuenta y en interés de varios autores u otros titulares de derechos de propiedad intelectual, deberán obtener la oportuna autorización del Ministerio de Cultura, con objeto de garantizar una adecuada protección de la propiedad intelectual. Esta autorización habrá de publicarse en el «Boletín Oficial del Estado».*

*Estas entidades, a fin de garantizar la protección de la propiedad intelectual, no podrán tener ánimo de lucro y, en virtud de la autorización, **podrán ejercer los derechos de propiedad intelectual confiados a su gestión y tendrán los derechos y obligaciones que en este Título se establecen.**”*

L'article 150 de la LPI disposa que:

“Las entidades de gestión, una vez autorizadas, estarán legitimadas en los términos que resulten de sus propios estatutos, para ejercer los derechos confiados a su gestión y hacerlos valer en toda clase de procedimientos administrativos o judiciales.

Para acreditar dicha legitimación, la entidad de gestión únicamente deberá aportar al inicio del proceso copia de sus estatutos y certificación acreditativa de su autorización administrativa. El demandado sólo podrá fundar su oposición en la falta de representación de la actora, la autorización del titular del derecho exclusivo o el pago de la remuneración correspondiente.”

En compliment d'aquesta finalitat de gestió (“possibilitar la regularització i gestió eficaç de l'esmentat ús d'obres protegides en els referits locals”, segons l'escrit de consulta), que segons el representant de l'Entitat acreditaria l'interès legítim d'aquesta, es sol·licita a l'Ajuntament l'accés a les dades del titular de la llicència d'obertura del local “...” pertanyent al municipi, fent constar també, “en la mesura del possible”, les dates respectives d'obertura o inici de l'activitat.

III

La Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (LOPD), així com el Reial decret 1720/2007, de 21 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de desplegament de la LOPD (en endavant, RLOPD), tenen per objecte protegir tota la informació sobre persones físiques identificades o identificables.

Dit això, cal puntualitzar, atès que en la sol·licitud de l'Entitat es fa esment que *“tant les persones jurídiques com els comerciants individuals queden fora de la protecció de la LOPD”*, que el RLOPD conté diversos supòsits en els quals aquesta no resulta aplicable, i sobre els que aquesta Autoritat ja s'ha pronunciat en diverses ocasions (entre d'altres, en els Dictàmens 2/2008, 16/2008 o 16/2009).

L'article 2.2 del RLOPD preveu que el Reglament no és aplicable als tractaments de dades referides a persones jurídiques, i l'article 2.3 del mateix RLOPD disposa que les dades relatives a “empresaris individuals”, quan hi facin referència en la seva qualitat de comerciants, industrials o naviliers, també s'han d'entendre excloses del règim d'aplicació de la protecció de dades de caràcter personal.

Com veiem, el RLOPD estableix un llistat tancat de categories d'empresaris individuals, les dades dels quals queden excloses de la protecció de la normativa de protecció de dades. Així, el supòsit de l'article 2.3 del RLOPD, citat, cal entendre'l referit exclusivament a aquells que tenen la condició de comerciants, industrials o naviliers (o a les persones físiques que actuen en nom d'aquests), i només quan les dades de l'empresari individual s'utilitzen en un context estrictament professional.

A *sensu contrari*, sí queden subjectes a la LOPD i al RLOPD, entre d'altra normativa, les dades personals referides a professionals liberals o a empresaris individuals que no es puguin encabir en cap de les tres categories esmentades, això és, que no es tracti de comerciants, d'industrials, ni de navillers.

D'acord amb l'article 1 del Codi de Comerç:

“Son comerciantes para los efectos de este Código:

1º. Los que, teniendo capacidad legal para ejercer el comercio, se dedican a él habitualmente.

2º. Las compañías mercantiles o industriales que se constituyeren con arreglo a este Código.”

L'article 2 del Codi de Comerç disposa que:

“Los actos de comercio, sean o no comerciantes los que los ejecuten, y estén o no especificados en este Código, se regirán por las disposiciones contenidas en él; (...).

Serán reputados actos de comercio los comprendidos en este Código y cualesquiera otros de naturaleza análoga.”

L'article 3 del Codi de Comerç disposa que:

“Existirá la presunción legal del ejercicio habitual del comercio, desde que la persona que se proponga ejercerlo anunciare por circulares, periódicos, carteles, rótulos expuestos al público, o de otro modo cualquiera, un establecimiento que tenga por objeto alguna operación mercantil.”

D'acord amb aquestes previsions, tot i que no es refereixen explícitament a l'activitat d'hosteleria, es pot considerar que els titulars d'establiments de restauració o hostaleria entren dins la categoria de comerciants.

Ara bé, si ens atenim a la normativa reguladora de l'Impost sobre Activitats Econòmiques (IAE), en concret, al que disposa el Reial Decret Legislatiu 1175/1990, de 28 de setembre, pel qual s'aproven les Tarifes i la Instrucció de l'IAE, comprovem que en l'annex 1, secció primera, s'agrupen les “Activitats empresarials”, a la divisió 6 agrupa els sectors de “comerç, restaurants, hostalatge i reparacions” com a activitats diferenciades. En la normativa sobre l'IAE s'estableix doncs una distinció entre “comerç” i “restaurants”, cosa que podria ser un element a tenir en compte, en el sentit de considerar a un empresari individual del sector de la restauració, com exclòs de la categoria de comerciant.

Pel que es desprèn de les normes examinades, a efectes de determinar l'aplicabilitat del llistat de l'article 2.3 del RLOPD no es pot afirmar amb claredat si l'activitat pròpia de locals de restauració s'inclou en el que genèricament es pot considerar com “activitat comercial”.

Ara bé, atesa la redacció literal de l'article 2.3 RLOPD ("comerciantes, industriales o navieros"), a l'hora de determinar la seva aplicabilitat o no a un establiment de restauració, sembla que convé tenir en compte la normativa sobre les Cambres oficials de comerç, indústria i navegació.

L'article 6.3 de la Llei 3/1993, de 22 de març, bàsica de les Cambres oficials de Comerç, Indústria i Navegació disposa que:

*"S'entén que una persona natural o jurídica **exerceix una activitat comercial, industrial o naviliera** quan per aquesta raó quedi subjecte a l'impost d'activitats econòmiques o tribut que el substitueixi."*

D'altra banda, la Llei 14/2002, de 27 de juny, de les Cambres oficials de comerç, indústria i navegació de Catalunya i del Consell General de les Cambres, disposa en el seu article 16.1 que:

*"Són electors de les cambres oficials de comerç, indústria i navegació les persones naturals i jurídiques, amb independència de llur nacionalitat, que **exerceixen una activitat comercial, industrial o naviliera** en el territori espanyol, en els termes establerts per l'article 6 de la Llei de l'Estat 3/1993, i que tenen establiments, delegacions o agències en l'àmbit territorial de la cambra respectiva, quan per l'activitat corresponent estiguin subjectes a l'impost sobre activitats econòmiques o a l'impost que el substitueixi."*

Doncs bé, tot i que com hem vist, d'acord amb la normativa de l'IAE les activitats de "comerç" i restaurants" a efectes de l'IAE eren considerades com a categories diferents, no és menys cert que els restaurants formen part de l'àmbit d'actuació de les Cambres oficials, com es desprèn clarament, per exemple, de la Resolució IUE/348/2010, de 8 de febrer, de convocatòria d'eleccions per a la renovació dels òrgans de govern de les cambres oficials de comerç, indústria i navegació de Catalunya i del Consell General de les Cambres (DOGC 5568, de 16.02.2010).

De tot això, podem extreure el següent:

D'una banda, veiem que hi ha alguns elements que porten a considerar que hi ha un tractament normatiu diferenciat de l'activitat estrictament comercial i de l'activitat de restauració (normativa sobre l'IAE). Ara bé, d'altra banda, la pròpia lletra de l'article 2.3 del RLOPD, en connexió amb la normativa sobre les Cambres de Comerç, Indústria i Navegació, porta a considerar que el RLOPD ha volgut fer coincidir les categories d'empresaris individuals incloses en l'article 2.3, citat, amb els subjectes vinculats o afectats per la normativa sobre les Cambres oficials de comerç, indústria i navegació.

Certament, atès que l'article 2.3 del RLOPD es refereix estrictament a empresaris individuals que són professionals dels àmbits comercial, industrial i navilier, es dedueix de la lletra d'aquest article la voluntat d'excloure de la normativa de protecció de dades el tractament de les dades dels empresaris que formen part de l'àmbit d'actuació de les Cambres oficials de comerç, indústria i navegació. Entre aquests empresaris

individuals, vinculats a les Cambres oficials, es troben els empresaris del sector de la restauració.

D'altra banda, atesa la naturalesa de les dades que es sol·licita, identificació de la persona titular d'una activitat de restauració i data d'obertura o inici de l'activitat, també es pot concloure que es tracta de dades que fan referència a una persona física exclusivament en la seva condició de comerciant (en aquest cas restaurador).

Per tant, i d'acord amb el que preveu l'article 2.3 del RLOPD les dades del titular d'una llicència d'obertura d'un local de restauració vinculades estrictament a aquesta activitat no es trobarien protegides per la normativa de protecció de dades personals.

Ara bé, fins i tot en el cas que no resulti d'aplicació la normativa de protecció de dades personals, no es desprèn d'això, de forma automàtica la possibilitat d'accedir a la informació sol·licitada, atès que tractant-se d'informació en poder d'una administració pública, hi ha altres normes que s'han de tenir en compte i que com veurem, tractant-se de normes amb rang de llei, ens portaran a aplicar un règim que no difereix, si més no pel que fa al resultat final, del que resultaria en cas de ser d'aplicació el règim de comunicació de dades previst a l'article 11 de la LOPD.

IV

D'entrada i atès que l'Entitat cita, com a norma que podria justificar l'accés a la informació, l'article 18.1.e) de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les Bases del Règim Local (LRBRL) cal referir-se a aquesta norma. Aquest article preveu un dret "dels veïns" a ser informat, prèvia petició raonada, i a dirigir sol·licituds a l'Administració municipal en relació amb tots els expedients i documentació municipal, d'acord amb el que disposa l'article 105 de la Constitució, el qual, recordem, disposa que la llei ha de regular l'accés dels ciutadans als arxius i registres administratius.

L'escrit de consulta també cita, en el mateix sentit, l'article 43.1.e) del Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, segons el qual és un dret "dels veïns", *"ésser informat, amb petició raonada, i dirigir sol·licitud prèvia a l'administració municipal, en relació amb tots els expedients i la documentació municipal, d'acord amb el que estableixen l'article 105 de la Constitució, la legislació de règim local i els reglaments de la corporació"*.

Com veiem, ambdós articles citats es refereixen a un dret que s'atorga exclusivament als veïns d'un municipi, condició que, per la informació de què es disposa, no es dona en el cas que ens ocupa, per la qual cosa aquesta normativa no sembla que pugui justificar *per se* l'accés a la informació en qüestió per part del representant de l'Entitat.

Dit això, cal referir-se a la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú (en endavant LRJPAC), atès que conté previsions rellevants per al cas que ens ocupa.

D'entrada, l'article 35.h) de la LRJPAC, que es cita en la sol·licitud de l'Entitat, suposa un reconeixement del dret d'accés, però no d'un accés general, sinó que s'han de

complir els requisits que puguin establir les normes aplicables. Per sí mateix aquest article 35.h) no habilita l'accés a la informació en el cas concret que ens ocupa.

Ens hem de remetre doncs a l'article 37 de la mateixa norma, en concret, a l'apartat 3, segons el qual:

“El acceso a los documentos de carácter nominativo que sin incluir otros datos pertenecientes a la intimidad de las personas figuren en los procedimientos de aplicación del derecho, salvo los de carácter sancionador o disciplinario, y que, en consideración a su contenido, puedan hacerse valer para el ejercicio de los derechos de los ciudadanos, podrá ser ejercido, además de por sus titulares, por terceros que acrediten un interés legítimo y directo.”

L'acreditació d'un interès legítim i directe és requisit indispensable per tal de poder accedir a informació personal (“de caràcter nominatiu”) en casos com el que ens ocupa, en què la documentació sol·licitada no inclou dades que puguin afectar la intimitat de les persones (article 37.2 de la LRJPAC).

Tot i que la LPI no atorga específicament una capacitat o potestat inspectora, d'investigació o d'auditoria a les entitats de gestió, en concret, a l'Entitat, ni als seus representants, de manera que en base a aquesta potestat atorgada legalment el representant pugui “exigir” el coneixement de determinades dades que consten en un expedient administratiu com el que ens ocupa, sí atribueix a aquestes entitats la “gestió dels drets d'autor”. El fet que, de forma legítima, una entitat com la que formula la consulta gestioni determinats interessos en nom i representació dels autors i d'altres persones que ostenten determinats drets d'explotació sobre una obra, podria fer necessari que aquestes entitats, i els seus representants, coneguin determinada informació, com ara, la referida al titular d'un determinat local de restauració en el que es fa representació pública d'obres audiovisuals. Això pot justificar sol·licitar a un Ajuntament aquesta informació per tal de gestionar adequadament la propietat intel·lectual derivada de determinades obres.

Per això no es pot descartar que el representant de l'Entitat, en el cas que ens ocupa, tingui certament un interès legítim i directe, en els termes que exigeix l'article 37.3 de la LRJPAC, i hagi d'accedir, per tant, a la informació que sol·licita a l'Ajuntament sobre el titular de la llicència d'obertura d'un local de restauració.

Per tot això es fan les següents,

Conclusions

L'article 2.3 del RLOPD disposa que les dades relatives a empresaris individuals, quan hi facin referència en la seva qualitat de comerciants, industrials o naviliers, s'han d'entendre excloses del règim d'aplicació de la protecció de dades de caràcter personal.

Es pot considerar aplicable la previsió de l'article 2.3 del RLOPD al cas concret que es planteja, de manera que les dades personals sobre les que es formula la consulta no es troben protegides per la normativa de protecció de dades, i per tant la legitimitat de la comunicació d'aquestes dades ha d'analitzar-se a partir d'altres normes.

Tot i que la LPI no atorga específicament una capacitat o potestat inspectora, d'investigació o d'auditoria a les entitats de gestió i als seus representants, sí els atribueix la "gestió dels drets d'autor", en base a la qual no es pot descartar que el representant de l'Entitat tingui certament un interès legítim i directe, en els termes que exigeix l'article 37.3 de la LRJPAC, per tal d'accedir a la informació que sol·licita sobre el titular de la llicència d'obertura d'un local de restauració.

Barcelona, 27 de setembre de 2011